

JIGAR KASALLIKLARINING KECH ANIQLANISH SABABLARI

Aliyeva Gavharoy Abdumutalipovna¹

Tursunaliyeva Madinaxon Nodirbek qizi²

*CAMU Xalqaro tibbiyot universiteti fiziologiya va farmakologiya
kafedrasi assistenti¹, 2-kurs talabasi²*

e-mail: aliyevacamu@gmail.com¹

e-mail: tmadinaxon@icloud.com²

Annotatsiya: Ushbu maqolada jigar kasalliklarining kech aniqlanishiga sabab bo'ladigan omillar tahlil qilinadi. Xususan, kasallikning dastlabki bosqichlarida simptomlarning sezilarsiz kechishi, diagnostika muammolari, shifokorga kech murojaat qilish va noto'g'ri turmush tarzi kabi jihatlar ko'rib chiqiladi. Shuningdek, jigar kasalliklarini erta aniqlash usullari va profilaktika choralariga ham e'tibor qaratiladi.

Kalit so'zlar: Jigar kasalliklari, kech diagnostika, simptomlarsiz kechish, gepatit, jigar sirrozi, tibbiy ko'rik, biomarkyorlar.

Abstract: This article analyzes the factors that contribute to the late diagnosis of liver diseases. In particular, such aspects as the asymptomatic course of symptoms in the early stages of the disease, diagnostic problems, late consultation with a doctor, and an unhealthy lifestyle are considered. Attention is also paid to methods of early detection of liver diseases and preventive measures.

Keywords: Liver diseases, late diagnosis, asymptomatic course, hepatitis, liver cirrhosis, medical examination, biomarkers.

Аннотация: В статье анализируются факторы, способствующие позднему выявлению заболеваний печени. В частности, рассматриваются такие аспекты, как незаметное прогрессирование симптомов на ранних стадиях заболевания, проблемы диагностики, позднее обращение к врачу, нездоровый образ жизни. Также будет уделено внимание методам раннего выявления заболеваний печени и мерам их профилактики.

Ключевые слова: Заболевания печени, поздняя диагностика, бессимптомное течение, гепатит, цирроз печени, медицинское обследование, биомаркеры.

Jigar organizm uchun muhim a'zo bo'lib, u modda almashinuvini boshqaradi, toksinlarni zararsizlantiradi va hazm jarayonida muhim rol o'ynaydi. Biroq, jigar kasalliklari, ayniqsa, gepatit, yog'li jigar distrofiyasi va sirroz kabi patologiyalar aksariyat hollarda kech aniqlanadi. Bu holat ko'pincha kasallikning dastlabki bosqichlarida aniq simptomlarning bo'lmashligi, profilaktik tekshiruvlarning yetarlicha o'tkazilmasligi va jigar kasalliklari haqida yetarli xabardorlikning yo'qligi bilan bog'liq.

Ko'plab bemorlar jigar kasalliklarini faqatgina kasallik jiddiy bosqichga o'tganidan keyin bilib qolishadi. Bu esa davolash imkoniyatlarini cheklaydi va kasallikning og'ir asoratlar bilan kechishiga olib keladi. Ushbu maqolada jigar kasalliklarining kech aniqlanishiga sabab bo'ladigan omillar va ulardan qochish yo'llari tahlil qilinadi.

Jigar kasalliklarining kech aniqlanish sabablarini tahlil qilish. Simptomlarning kech namoyon bo'lishi jigar kasalliklarining aksariyati dastlabki bosqichlarda deyarli sezilmaydi. Jigar regenerativ xususiyatga ega bo'lgani uchun u uzoq vaqt davomida shikastlanishga bardosh bera oladi. Odatda, bemorlar faqat quyidagi simptomlar paydo bo'lgandan keyin shifokorga murojaat qilishadi: doimiy charchoq va holsizlik, ishtahaning pasayishi, qorinda shish va og'riq, teri va ko'zning sarg'ayishi.

Ko'p hollarda jigar kasalliklarini aniqlash uchun laborator va instrumental tekshiruvlar talab etiladi. Ammo ba'zi bemorlar uchun ushbu tekshiruvlar kechikib amalga oshiriladi yoki noto'g'ri tahlil natijalari sababli kasallik erta bosqichda aniqlanmaydi.

Ko'plab insonlar sog'lig'idagi o'zgarishlarga e'tibor bermaslik yoki bandlik sababli shifokorga kech murojaat qilishadi. Ayniqsa, simptomlar kuchli bo'lmaganda, ko'pchilik kasallikni e'tiborsiz qoldiradi. Natijada, kasallik kech bosqichda aniqlanib, davolash murakkab kechadi.

Jigar kasalliklarining asosiy sabablaridan biri noto'g'ri turmush tarzi hisoblanadi. Spirtli ichimliklarni muntazam iste'mol qilish, yog'li ovqatlanish, jismoniy faollikning kamligi va zararli odatlar jigarni sekin shikastlaydi, ammo bu jarayon uzoq davom etgani uchun bemor buni sezmaydi.

Ko'pgina odamlarda muntazam tibbiy ko'rikdan o'tish odati yo'q. Jigar kasalliklarini erta bosqichda aniqlash uchun muntazam ravishda qon tahlili, ultratovush tekshiruvlari va boshqa diagnostik testlar o'tkazilishi kerak.

Jigar kasalliklarini erta aniqlash va oldini olish yo'llari quyidagilar. Muntazam tibbiy tekshiruvlardan o'tish, sog'lom ovqatlanish va zararli mahsulotlardan voz kechish, spirtli ichimliklar iste'molini kamaytirish yoki butunlay tark etish, gepatitga qarshi emlash olish, jismoniy faollikni oshirish va sog'lom turmush tarzini yo'lga qo'yish.

Xulosa. Jigar kasalliklari, ayniqsa, dastlabki bosqichlarda sezilarsiz kechishi sababli, ularning kech aniqlanishi keng tarqalgan muammo hisoblanadi. Ushbu kasalliklarni erta bosqichda aniqlash va oldini olish uchun muntazam tibbiy ko'rikdan o'tish, sog'lom turmush tarziga rioya qilish va diagnostik tadbirlarni o'z vaqtida bajarish zarur.

Kelajakda jigar kasalliklarini erta aniqlash bo'yicha yangi texnologiyalar va samarali skrining dasturlarining rivojlanishi ushbu muammoni kamaytirishga yordam berishi mumkin. Barcha insonlar o'z sog'lig'iga befarq bo'lmay, jigar kasalliklaridan himoyalalanish uchun ehtiyot choralarini ko'rishlari lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. World Health Organization. (2023).
2. Mayo Clinic. (2022). *Liver disease: Causes, symptoms, and diagnosis*.
3. American Liver Foundation. (2021). *Understanding liver health and early detection*.
4. European Association for the Study of the Liver. (2023).
5. National Institute of Diabetes and Digestive and Kidney Diseases. (2022). *Liver function and disease prevention*.

6. Harvard Medical School. (2023). *The impact of lifestyle on liver disease progression.*